

Arthur Ringeling

Arthur Ringeling stond mede aan de wieg van bestuurskunde in Rotterdam. Al twintig jaar zet hij zich in voor de opbouw en ontwikkeling van de opleiding.

ARTHUR RINGELING

Arthur Ringeling werd in 1980 benoemd tot hoogleraar politicologie en beleidsanalyse aan de sociale faculteit. Tot die tijd was hij onzeker of hij zich in een bestuurlijke of een wetenschappelijke richting wilde ontwikkelen. Elf jaar lang was hij wetenschappelijk medewerker aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, eerst bij het Juridisch Instituut en vanaf 1973 bij het Instituut voor Politicologie. In 1978 promoveerde hij op het proefschrift 'Beleidsvrijheid van ambtenaren'. Toen rees de vraag hoe het verder zou gaan. 'In Nijmegen had ik een jaar of zes in de gemeenteraad gezeten en misschien was de tijd gekomen om ergens burgemeester te worden of hoge ambtenaar. Toen kwam die leerstoel in Rotterdam vrij. Daar ben ik op ingegaan met de gedachte een wetenschappelijke carrière te beginnen, maar de ironie wilde dat ik vervolgens van de ene bestuurlijke functie in de andere terecht kwam.'

Als gevolg van de TVC-richtlijnen stond vanaf 1983 de oprichting van bestuurskunde permanent op de agenda. Dat jaar werd Ringeling decaan. 'Dat was

heel bewust. Rinus van Schendelen, Uri Rosenthal en ik verdeelden de taken. Uri zou zich bezighouden met de oprichting van bestuurskunde, Rinus werd verantwoordelijk voor politicologie en ik nam het decanaat op me. Mijn bestuurlijke probleem was toen om een eenheid te laten groeien terwijl de rest moest afslanken. Dat kwam de verhoudingen op de faculteit niet ten goede.'

De studie startte in september 1984. De belangstelling was de eerste jaren erg groot. 'Abituriënten wilden iets gaan doen dat wel academisch niveau had maar tegelijkertijd ook praktijkgericht was. In de jaren tachtig brak een tijd van nieuwe zakelijkheid aan en die is eigenlijk nooit meer weggegaan. Kijk maar naar het succes van de bedrijfskunde. Die opleiding is nog vele malen groter geworden dan bestuurskunde.'

Ondanks de vliegende start kregen studies als bestuurs- en bedrijfskunde ook het nodige commentaar te verduren, juist vanwege hun praktische

karakter. ‘Kundes’ zouden niet thuishoren op de universiteit. Ringeling wuift de kritiek weg: ‘Dat is gewoon onzin. Geldt dat dan ook voor geneeskunde, sterrenkunde, natuurkunde? Nooit heeft iemand dat durven zeggen over een traditionele studie als rechten, terwijl juristen toch ook sterk op de praktijk georiënteerd zijn. Nee, ik vind het waanzin. Bovendien bieden wij voldoende theoretische basis. Wij waren de eerste bestuurskundige opleiding die aandacht besteedde aan politieke filosofie. Ik vind het heel belangrijk dat je ook op filosofisch niveau over beleid en overheid leert nadenken. Uit de praktijk krijgen wij weer de kritiek dat we te theoretisch zijn. Maar wij willen geen managementopleiding zijn, waarin je enkel leert variabelen toe te passen op het gebied van organisatie, personeel, financiën en per-

‘BESTUURSKUNDE HEEFT DE PRETENTIES
VAN DE BELEIDSGEORIËNTEERDE SOCIOLOGIE
GROTENDEELS WAARGEMAAKT’

soneelszaken. Dat bieden wij natuurlijk ook aan, maar dan binnen de nieuwe specialisatie Public Management.’

Het is de combinatie van wetenschappelijke theorie en vragen vanuit de praktijk die bestuurskunde volgens Ringeling zo fascinerend maken. Klinkt hier een echo van de Rotterdamse formule? Ringeling: ‘Absoluut. Dat vind ik het bizarre van die kritiek. Veel van de pretenties die de beleidsgerichte oriëntatie in de sociologie had, hebben we met bestuurskunde gerealiseerd. In de zin dat we het openbaar bestuur en de samenleving helpen problemen op te lossen. Bestuurskunde is weliswaar praktischer ingesteld, maar wat is daar mis mee? Neem het onderzoek rond de paspoortaffaire. In een helder stuk van vijftwintig pagina’s leggen we uit wat er met dat rare boekje misging. We hebben het onderzoek naar de

bestuurscultuur in Volendam gedaan, in vijf weken. Quick and dirty, maar ik zie het toch als één van de meer zinvolle stukken die we de afgelopen jaren hebben geschreven.’

Na zijn decanaat volgden nog vele bestuursfuncties. Als Rosenthal in 1986 naar Leiden vertrekt, neemt Ringeling ‘de zaak over’ en wordt hij voorzitter van de vakgroep. Ook is hij van 1983 tot 1989 voorzitter van de Vereniging Bestuurskunde. In 1990 vertrekt hij voor een jaar naar de Verenigde Staten. Een jaar later keert hij terug en wordt hij plaatsvervangend voorzitter naast Roel in ’t Veld. Tevreden stelt hij vast hoe bestuurskunde zich in twintig jaar tijd heeft geïnstitutionaliseerd en internationaal zich steeds sterker heeft geprofileerd.

Volgens Ringeling oefent de faculteit nauwelijks invloed uit op deze ontwikkelingen. Het zijn vooral de verdiensten van de eigen vakgroep. Hij ziet bestuurskunde als een eigen, onafhankelijke club. De band met de vakgroep in Leiden achtte hij vele malen belangrijker dan die met de eigen faculteit. ‘Als de faculteit iets wilde, trokken wij gewoon de kaart van Leiden.’ Ook nu het samenwerkingsverband met Leiden voorbij is stelt de vakgroep zich zo autonoom mogelijk op. ‘Mensen kijken mij altijd verdrietig aan als ik zeg dat de faculteit me niets doet. Maar we zijn baas in eigen huis, ook al denkt het faculteitsbestuur daar misschien anders over. De huidige constructie is onmogelijk vol te houden. Het enige dat wij doen is de faculteit financieren. Ik vind dat de vakgroepen ook zelf inkomen moeten genereren. Dat wordt te weinig benadrukt. Als de sociolo-

gen weer eens minder geld krijgen voor onderzoek, moeten wij dat betalen. Dat is toch hopeloos? Mijn droom is dat bestuurskunde een eigen school krijgt, net als sociologie en psychologie. We zouden best onderdeel kunnen zijn van een faculteit, maar enkel met het oog op een aantal gemeenschappelijke voorzieningen. Voor de rest houdt ieder zijn eigen broek op. Dat betekent een compleet andere aansturing van de eigen club, maar dat bevordert wel het verantwoordelijkheidsbesef van de medewerkers. Inkomen hoort binnen te komen waar het gegenereerd wordt.’